

Asia: VN/3528/2021

## **Lausuntopyyntö mietinnöistä koskien yhdenvertaisuuslain osittaisuudistusta**

### **Velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta varhaiskasvatuksessa**

**Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jolla yhdenvertaisuussuunnittelovelvollisuus ja yhdenvertaisuuden edistämisen velvollisuus laajenisivat koskemaan varhaiskasvatuksen järjestäjiä ja palveluntuottajia?**

Kuuloliitto pitää ehdotusta perusteltuna ja kannattaa sitä.

**Mitä mieltä olette ehdotuksesta, että kunta vastaisi siitä, että sen alueella toimiville perhepäivähoidon ja kunnallisen avoimen varhaiskasvatuksen toimijoille laaditaan toimipaikkakohtaisen suunnitelman sijaan yhteistyössä näiden toimijoiden kanssa yhteiset yhdenvertaisuussuunnitelmat?**

Kuuloliitto näkee ehdotuksen järkevänä ja kannattaa sitä.

### **Häirintä**

**Mitä mieltä olette ehdotuksesta koskien häirinnän määritelmän muuttamista siten, että se sisältäisi myös ihmisryhmään kohdistuvan häirinnän?**

Kuuloliitto kannattaa ehdotusta.

**Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan lakiin kirjattaisiin, että varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestäjän menettely on syrjintää, jos ne laiminlyövät puuttua tiedossaan olevaan häirintään?**

Kuuloliitto kannattaa ehdotusta, ja sitä, että myös varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestäjät veloitetaan puuttumaan havaitsemaansa häirintään.

### **Asian vieminen lautakuntaan ilman yksilöityä asianomistajaa**

**Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuusvaltuutettu tai yhdenvertaisuutta edistävä yhteisö voisi viedä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakuntaan myös sellaisen syrjintää tai vastatoimia koskevan asian, jossa ei ole yksilöityä tiettyä asianomistajaa?**

Kuuloliitto kannattaa ehdotusta.

## Kohtuulliset mukautukset

### Mitä mieltä olette ehdotuksesta koskien kohtuullisia mukautuksia?

Kuuloliitto kannattaa vammaisen henkilön tarpeiden ensisijaisuutta kohtuullisten mukautusten tarkastelussa. Lisäksi pykälän muutos viranomaisasioinnista viranomaisen palvelujen saamiseen on erittäin kannatettava.

## Hyvitys

### Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta voisi määrätä hyvitystä?

Kuuloliitto kannattaa ehdotusta.

**Ehdotuksen mukaan sekä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalla että käräjäoikeuksilla olisi toimivalta määrätä hyvitystä. Lautakunnan ja tuomioistuinten toimivallan jaosta säädettäisiin laissa. Mitä mieltä olette ehdotuksesta koskien käräjäoikeuksien ja yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivallan jakoa hyvitysasioissa?**

-

**Ehdotuksen mukaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan menettelyssä noudatetaan asian käsittelyn ja selvittämisen, suullisen käsittelyn ja oikeudenkäyntikulujen osalta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain säännöksiä ja näihin liittyviä julkisuussäännöksiä ja muilta osin täydentävästi hallintolakia. Mitä mieltä olette ehdotuksesta koskien yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnassa noudatettavaa menettelyä hyvitysasian käsittelyssä?**

-

**Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan hallintotuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa voitaisiin vahvistaa ratkaisuksi sovinto hyvitysasiaa koskevalta osalta?**

-

**Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan kokoonpanoa ja menettelyjä koskevat muutokset**

**Mitä mieltä olette ehdotuksista koskien yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan kokoonpanoa ja menettelyjä (esim. jaostojen kokoonpano, vahvennettu jaosto, asian tutkimatta jättäminen, sidonnaisuusilmoitukset)?**

-

## Esityksen vaikutukset

### Millaisia vaikutuksia arvioitte ehdotetuilla muutoksilla olevan?

Muutokset vahvistavat vammaisen henkilön oikeuksien turvaamista aiempaa paremmin ja toteuttavat laajemmin YK:n yleissopimusta vammaisten henkilöiden oikeuksista.

## Muut huomiot esityksestä

### Onko teillä muita huomioita esityksestä?

Kuuloliitto yhtyy Kortteisen ja Hiltusen esittämään eriävään mielipiteeseen ja näkee, että lakia vahvistaisi entisestään se, että siinä säädettäisiin saavutettavuuden ja esteettömyyden järjestämisestä.

## Yleiset huomiot esityksestä

### Yleiset huomionne työelämän alajaoston esityksestä

Kuulovammaiset henkilöt kokevat syrjintää työelämässä, ja kohtuullisia mukautuksia on monilla vaikea saada. Lisäksi työpaikoilla ei vielä hyödynnetä yhdenvertaisuussuunnitelmaa, eikä suunnitella työpaikkojen tiloja ja toimintatapoja jo etukäteen esteettömiksi ja saavutettaviksi. Sen tähden osittaisuudistusta tarvitaan vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta vahvistamaan.

## Työnantajan velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta (7 §)

### Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jossa täsmennetään mitä työnantajan tulee ottaa huomioon arvioidessaan työpaikan yhdenvertaisuustilannetta?

Kuuloliitto kannattaa ehdotusta.

### Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuussuunnitelman tulisi jatkossa sisältää myös työpaikan yhdenvertaisuuden arvioinnin johtopäätökset?

Kuuloliitto kannattaa ehdotusta.

## Yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävät ja toimivalta (19 §)

### Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuusvaltuutetulla olisi oikeus antaa lausunto työsuojeluviranomaisen käsiteltävänä olevassa asiassa (22 §:n tarkoittamissa tapauksissa)?

Kuuloliitto kannattaa ehdotusta ja näkee, että se vahvistaa vammaisten kohtaamien syrjivien työelämätilanteiden tulkintaa.

### Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan yhdenvertaisuusvaltuutetulla olisi mahdollisuus toimia ulkopuolisena asiantuntijana työsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvassa asiassa?

-

## Työsuojeluviranomaisen tehtävät ja toimivalta (22 §)

### Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jossa työsuojeluviranomaisen valvontatoimivaltaa täsmennetään koskemaan työelämää?

Kuuloliitto kannattaa ehdotusta.

### Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan työsuojeluviranomaisen on varattava yhdenvertaisuusvaltuutetulle tilaisuus lausunnon antamiseen asioissa, joilla on yhdenvertaisuuslain tulkinnan kannalta merkitystä?

Kuuloliitto kannattaa ehdotusta.

**Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jonka mukaan työsuojeluviranomainen voi lain tulkinnan kannalta merkittävässä yksittäistapauksessa käyttää apunaan yhdenvertaisuusvaltuutettua asian selvittämisessä?**

-

**Mitä mieltä olette työsuojeluviranomaisen tiedonvälitykseen liittyvistä ehdotuksista?**

-

**Kehotusmenettelyn laajentaminen (työsuojelun valvontalaki 13 §)**

**Mitä mieltä olette ehdotuksesta, jossa työsuojeluviranomaisen kehotusmenettelyä laajennetaan koskemaan myös työnantajan velvollisuutta arvioida ja edistää yhdenvertaisuutta (7§:n 1 momentti)?**

Kuuloliitto kannattaa ehdotusta.

**Vaihtoehtoiset ratkaisut**

**Jos näkemyksenne mukaan yhdenvertaisuusvaltuutetun toimivaltaa tulisi laajentaa kaikkiin työelämän syrjintä- ja yhdenvertaisuuskysymyksiin, miten ratkaisisitte yhdenvertaisuusvaltuutetun ja työsuojeluviranomaisen päällekkäiseen toimivaltaan liittyvät kysymykset?**

-

**Jos näkemyksenne mukaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivaltaa tulisi laajentaa työelämän syrjintä- ja yhdenvertaisuuskysymyksiin, mitkä työelämäasiat soveltuisivat lautakuntakäsittelyyn?**

-

**Vaikutusarvioinnit**

**Yleiset huomionne esityksen arvioiduista vaikutuksista**

Kuuloliitto näkee esityksen muutokset tarpeellisina, koska ne vahvistavat vammaisten henkilöiden, kuten kuulovammaisten henkilöiden, yhdenvertaisuutta elämän eri osa-alueilla

**Huomionne taloudellisista vaikutuksista**

-

**Huomionne vaikutuksista viranomaisten toimintaan**

-

**Huomionne yhteiskunnallisista vaikutuksista**

-

**Onko jokin olennainen vaikutus jäänyt esityksessä arvioimatta tai liian vähäiselle arvioinnille? Jos on, mikä?**

-

Lavikainen Hanne  
Kuuloliitto ry